

839 שיעור - Security Cameras at the **כותל המערבי**

I. **בענין ללכת לכותל המערבי בשבת** שיודעים שמצלמות פועלות כ"ד שעות כעין טלבוזיה שלוקח תמונה ממי שנכנס במקרה לעשות היזק כדי שיוכלו בקלות למצוא את המזיק שמענו שרב אלישיב אמר שלא ילך שם בשבת דאינו דומה לכוכב המסתובב satellite camera שאינו נראה בהצילום משא"כ בצילום שבכותל וצ"ע ואבאר

II. להכנס בבית או במלון וכדומה שיש מצלמה בשבת

(א) **נראה לי** דמדינא יש מקום להתיר משום דאפילו אם הרשימה הוי קיימה מ"מ הוי כלאחר ידו והוי פסיק רישא דלא ניחא ליה על איסור דרבנן ואם התמונה אינה קיימה הוי שבות דשבות במקום צורך דהיינו להרחיק מזיקים או לתוספס ואפילו אם הרשימה היא דאורייתא מ"מ כיון שהוא נעשה כלאחר ידו ובפסיק רישא דלא ניחא ליה ובפרט במקום היזק ביתו מותר ולכן יש מקום להתיר לטעם זה להליכת לכותל וצ"ע

(ב) **ועיין בשו"ת באר משה** (קונטרס עלעקטריק ו - פ"ג ז - כ"ח) שדן בענין אי מותר לעבור אצל מאשין שמצלם התמונה של כל מי שעובר וכתב דמעיקרא דינא יש להתיר וכ"כ השו"ת רבבות אפרים (ג - רמ"ז) בשם הגרש"ז אויערבאך וטעמם כמו שכתבנו דהוי פסיק רישא דלא ניחא ליה באיסור דרבנן אך כתב הבאר משה דיש למנוע שלא יצא מזה זלזול לשבת דהיינו בבית ואולי גם כן בכותל המערבי וצ"ע

(ג) **כ"כ התשובות והנהגות** (ג - ק"ט) שכתב "דנראה שהליכה אינה מעשה המלאכה ומלאכת מחשבת אסרה תורה ונאסר דוקא כשמתכוין ומיהו נראה שראוי למנוע להשתמש בו בשבת ויש בזה גם מראית העין ושמעתי שגדולי הוראה דנו בזה"

(ד) **עיינן בשערים מצויינים בהלכה** (פ - ל"ד) שהביא תשובה מהגאון ר' יונתן שטייף שמשמע שיש להתיר בנידון דידן בכותל המערבי דכיון דהישראל אינו עושה כלום ואפילו מסייעו ממש לא הוי אלא שעומד עצמו לפני הצייר וכ"ש אם אינו יודע שהצייר מציירו בודאי יש מקום להתיר ודומה לזה שעושין מחיצה בשבת ע"י בני אדם (עירונין ע"ג) כשלא העמידו אותם לדעת ושם עשו מעשה להתיר

(ה) **דעת רב יצחק ליבעס** בתשובתו להרבבות אפרים (ג - רמ"ז) דבעל הבית המעריך את המצלמה מע"ש אין עושה כלום ודומה לשעון שבת אם אינו ערוך דוקא לשבת מותר אפילו להאג"מ (ד - ס) כך שמעתי מרב דוד פיינשטיין וגם מותר לכל אדם ללכת להבית משום דהו"ל פ"ר דלא נ"ל כלל ברשימה שלא כדרכו שגם להאג"א (ע"ד - ה) מותר וגם אין חשש ע"י זרם העלעקטרי דהשתמשות בהכרח אינו מוליד נצוצית כלל וגם הוא נחשב רק למסייע וגם להט"ז (יו"ד ק"ס - כ"ח) אפשר חשוב אין בו ממש דהמצלמה אינו צריך סיוע וגם כל בנ"ד הוא לצורך שמירה מהזיקא דשכיח בזמן הזה ולכן יש מקום להתיר במקום צורך

(ו) **המצלמה בכותל המערבי** אולי יש לאסור בשבת משום זלזול שבת וצ"ע

III. פסיק רישא - יותר מששים דוגמאות

(א) **פסיק רישא דניחא ליה באיסורי תורה** - חייב

1) washing on own grass נטילת ידים	4) bulb in refrigerator
2) sensors	5) combing hair
3) bottle caps	

(ב) **פסיק רישא דלא ניחא ליה באיסור תורה** - אסור לרוב הפוסקים

1) washing on others' grass נטילת ידים	3) security monitor in house or at the כותל
2) turn on others' hot water	

ג) פסיק רישא דלא ניחא ליה כלל באיסור תורה - מותר לכמה פוסקים

1) סוכרייא דנזייתא	5) alarmed door
2) drying beard	6) פוצע חלזון
3) metered water	7) Westbend crockpot
4) walking with pebble in shoe	

ד) פסיק רישא דלא ניחא ליה בתרתי לטובתה - מותר

1) clearning with wet paper towel	4) closed window catching insect
2) inprint in snow with shoe	5) baby wipes
3) making pin holes in sheitel head	

ה) פסיק רישא דלא ניחא ליה בחד דרבנן - אסור

1) closing small box with fly inside	2) dragging bench on earthen field

ו) פסיק רישא דלא ניחא ליה על חצי שיעור - מותר לכמה פוסקים

1) pouring hot water into wet tea cup	4) ladle
2) urn with water gauge	5) pot cover
3) putting 2 candles together for הבדלה ביו"ט ומוצ"ש	

ז) פסיק רישא דרך גרמא - מותר לרוב פוסקים

1) colored toilet deodorant	3) baby monitor
2) opening shade with plant on window sill	4) diaper with face

ח) פסיק רישא דלא ניחא ליה שלא בפנינו - בדרבנן

1) covering urine with dirt	3) alarm keyboard being activated in closet
2) metered water	

ט) פסיק רישא דניחא ליה ע"י נכרי - מותר לכמה פוסקים

1) hot water being opened	4) automatic urn feeder in hotel
2) refrigerator with bulb	5) closing refrigerator light that is on
3) bottle caps	

י) מלאכות שאינן בהן איסור פסיק רישא - לכמה פוסקים מותר

1) putting in strainer כרשינן בורר - בורר	4) wrapping pot הטמנה to keep clean
2) Talis over heads for חתן תורה	5) אשה טובלת בבגדיה
3) bottle caps	6) תופר עשיית פתח

יא) פסיק רישא שלעבר או ספק פסיק רישא - מותר לכמה פוסקים

1) opening ovens	4) awning water
2) refrigerator - light and motor	5) ice dispenser
3) using water coolers	

יב) קרוב לפסיק רישא - אסור לכמה פוסקים

1) opening window near lit candle	3) ספוג שמא יסחוט
2) opening over with thermostat להגרשז"א	4) security monitor in house or at the כותל

יג) פסיק רישא על דבר שאסור משום חומרא - מותר

1) putting margarine on hot potato	3) wiping red stained hands on towel
2) cole slaw on plate near hot cholent	

IV. פסיק רישא דלא ניחא ליה אסור אבל מותר -

א) במקום מצוה - ממעט ענבים מהדסים (מ"ב תרמ"ו - ח) ב) במקום צורך - להוציא הסכין שתקוע בחבית (מ"ב ש"ד - י"ח) ג) במקום צער - כגון סגירת חלון שמעשיו צד שרץ ועושה כן רק משום שיציל מן הקור (מ"ב שט"ז - ה)